

Aan De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de heer W. Koolmees
Cc De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mevrouw I. van Engelshoven
Voorzitter Vereniging Nederlandse Gemeenten, de heer J. van Zanen
Vaste Kamercommissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Vaste Kamercommissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Onderwerp: Aanpassingen in vaststelling NOW1 noodzakelijk

Amsterdam, 2 november 2020

Geachte heer Koolmees,

Het kabinet heeft een ongekend ruime, maar helaas ook broodnodige, reactie gegeven op een ongekend grote crisis. Veel sectoren in de Nederlandse economie zijn hard geraakt, maar ook gesteund. Zo ook de culturele en creatieve sector. Wij zijn u en uw collega's daar zeer erkentelijk voor. Onze zorgen zitten in het feit dat steunmaatregelen niet voldoende effectief kunnen zijn in de culturele en creatieve sector.

Zo bereikt de steun nog niet de freelancers en bevat de NOW onnodige knelpunten. Het betreft de werking van complementaire steunmaatregelen door medeoverheden, andere ministeries, (Rijks)fondsen e.a. aan instellingen en organisaties, die vervolgens worden gekort op de generieke coronasteun vanuit SZW. Het resultaat is dat aanvullende, noodzakelijke en specifieke steunmaatregelen niet het bedoelde effect hebben en de betreffende instellingen en creatieve professionals in de problemen komen en dreigen om te vallen.

Concreet speelt dit nu bij het verzoek om vaststelling van de NOW1. Volgens de richtlijnen van uw ministerie moeten tot de omzet ook gerekend worden subsidies die bedoeld zijn als steunmaatregel voor de coronaschade. Dit kunnen zijn subsidies van gemeenten, provincies, van het ministerie van OCW of van de Rijkscultuurfondsen. Recent vernamen we dat de Nederlandse Beroepsvereniging van Accountants zijn leden adviseert om verlaging van de huurkosten van panden die de gemeente verhuurt aan culturele instellingen en kwijtschelding van gemeentelijke belastingen ook tot omzet voor de NOW te rekenen.

Door de specifieke steun van andere publiekrechtelijke organen tot omzet te rekenen, vervalt de steun van rijkswege vanuit de NOW ten dele of soms zelfs grotendeels, ook wanneer die hard nodig is. Dat de ene steunmaatregel de andere verdringt in tijden dat alle steun nodig is, kan niet de bedoeling zijn. Maar het is wel aan de hand. Wij geven u een rekenvoorbeeld:

Culturele instelling X

- Omzet 2019: € 2.000.000, waarvan € 800.000 structurele subsidie en € 1.200.000 eigen inkomsten
- Loonsom incl. 30% opslag werkgeverslasten 2020 50% = € 1.000.000; in 1 mrt – 31 mei € 250.000
- Verwachte eigen inkomsten in 1 mrt - 31 mei 2020 $\frac{1}{4} \times € 2.000.000 = € 500.000$
- Werkelijke omzet in 1 mrt - 31 mei 2020 zijnde structurele subsidie = € 200.000,
- Omzetverlies = €500.000 - €200.000 - € 300.000 ofwel 60%
- NOW1 toekenning = 90% van loonsom 1 mrt – 31 mei maal 60% = € 135.000
- Tekort na NOW-toekenning wordt: € 300.000 – € 135.000 = € 165.000
- Specifieke steun (OCW, gemeente, fonds) 1 mrt - 31 mei 2020: € 100.000
- Resterend tekort 1 mrt - 31 mei 2020: € 65.000

Vaststelling NOW1

- Omzet 1 mrt - 31 mei 2020 volgens NOW1, dus inclusief specifieke steun = € 300.000
- Omzetverlies is niet 60% maar 40%
- Herberekende NOW1 90% van loonsom ad € 250.000 x 40% = € 90.000
- Te veel ontvangen NOW1 = € 135.000 - € 90.000 = € 45.000
- Resterend tekort na afrekening NOW 1: € 110.000

Resultaat

- Van de € 45.000 van de specifieke steun (ofwel 45%) gaat niet naar de instelling maar naar SZW.
- De instelling zit met een veel groter tekort.

Op enige afstand bekeken is hier sprake van rondpompen van geld. Dat is niet terecht. Elke steunmaatregel heeft een eigen doel. Zo dient de NOW om werkgelegenheid op peil te houden, en zijn de steunmaatregelen van de minister van OCW en de gemeentelijke overheden er op gericht culturele productie en programmering gaande te houden, ondanks alle beperkingen. Dit zijn complementaire doelen, die elkaar beogen aan te vullen.

De cultuursector is een van de meest getroffen sectoren, zo bleek al vrij vroeg in de coronacrisis. Aanvullende specifieke maatregelen zijn daarom hard nodig. Nu dreigt die aanvullende werking door de NOW1-afrekening alsnog voor een groot deel te vervallen. Te vrezen valt voor de aankomende afrekening van NOW2 en NOW3.

Het is een urgent probleem, omdat het culturele instellingen alsnog en acuut in financiële nood brengt, waar zij zich gesteund meenden te weten. Het geschatte voorschot NOW1 dat de cultuursector heeft ontvangen bedraagt 46 miljoen euro¹. Gelet op het bovenstaande rekenvoorbeeld is te verwachten dat een substantieel deel hiervan dreigt terug te stromen.

Voor het op peil houden van werkgelegenheid en het beschermen van inkomens voldoet de NOW niet in een branche waarin 60% freelancer is. Daar komen we binnenkort uitgebreid op terug.

Als eerste stap in de goede richting vragen wij u met klem en om met spoed de vaststelling van de NOW tijdelijk op te schorten en de richtlijnen voor de NOW zo aan te passen dat de eerdergenoemde steunmaatregelen niet tot de omzet worden gerekend. Dan zal daarna de vaststelling kunnen plaatsvinden zonder de onbedoelde kleerscheuren. Dit vragen wij u in het belang van de hele keten in de culturele en creatieve sector. Zoals gezegd in de inleiding van deze brief is er meer nodig, met name voor de freelancers, maar ook dit is een belangrijk punt.

Met vriendelijke groet,

Namens de taskforce culturele en creatieve sector*
Jan Zoet, voorzitter Kunsten '92

---

¹ Brief van Minister van OCW, 27 mei 2020, [kenmerk 24474565

* De [Taskforce culturele en creatieve sector](#) is een samenwerkingsverband van ruim 100 branche-, beroeps- en belangenorganisaties. Doel van de taskforce is om door gezamenlijke analyses, informatie-uitwisseling en afstemming de coronacrisis het hoofd te bieden.

[Deelnemende koepels](#): Kunsten '92 is de belangenorganisatie voor de hele kunst-, cultuur, erfgoed- en creatieve sector, met 370 leden uit alle disciplines. Federatie Creatieve Industrie is de belangenbehartiger voor de creatieve industrie (BNA, BNO, DGA, DDD, MODINT, Buma/Stemra, NAPA, NCP, Dupho). De Popcoalitie, de Federatie Auteursrechtbelangen en VVEM zijn aangesloten bij de taskforce. De Federatie Cultuur bundelt de branche- en werkgeversverenigingen in onder meer de podiumkunsten, musea, bibliotheken, centra voor de kunsten, (film)theaters, poppodia en orkesten. Het Erfgoedplatform verenigt een groot aantal organisaties die staan voor de belangen van roerend, onroerend, materieel en immaterieel erfgoed. De Creatieve Coalitie verenigt 43 belangen- en beroepsverenigingen van individuele makers en vertegenwoordigt > 50.000 creatieve professionals.